

darbas

TRIMENESINIS KULTŪROS ŽURNALAS

XI METAI (VOL. XI)

NR 3-4 (34-35). 1957

TURINYS

Viršelyje: "Vergovė" — iš graikų grafiko
Nikolaus Manousis medžio raižinių ciklo

(J. Repečka)	Sukilimas žmogaus garbei apginti	1
J. Mekas	Rašytojas XX amžiaus vidury	7
Cz. Milosz	Giesmė (Poezija)	12
S. Hampshire	Radikalizmui apginti	14
J. Kaminskas	Gomulkos kelias į socializmą	18
P. Budrys	Barbarai ir kurapkos	22
A. Vienuolis	Apie literatūros kūrybą	24
A. Camus	Maras (ištrauka iš romano)	25
R. Liaupinas	Laureatas Jonas Mekas	28
A. Landsbergis	Iš dramos Penki stulpai...	30
S. Kairys	Bajorai (Iš Lietuva budo)	32
Ats. pusk. N.	Aš malšinau Tauragės sukilimą	34
J. Inš.	Gruodžio 17-toji (Pastabos)	37
A. J. Greimas	Atsakymas į J. Inš. pastabas	39
J. Jaks-Tyris	Nuskriaustieji ir išrinktieji	42
Pr. B.	Ne vien duona žmogus gyvena	44
K. Bielinis	Kalbotyra, bet su propaganda	46
J. Ks.	Konfesinės mokyklos (Diskusijos)	47
N. Valaitienė	8-toji simfonija baigta...	49
A. S.	Filmo meno vakaras	50
P. Lukošius	V. Krėvės vardo premijos proga	51
(Iš Tėvynės)	SLA remia demokratinę talką	52
J. Vilčinskas	Socialistai reikalauja laisvės	53
★ ★	Ivykiai ir žmonės (Kronika)	56
(Iš laiškų)	Su liaudim ar su elitu	59

DARBA

LEIDŽIA Lietuvių Darbininkų Draugija, Inc.
REDAGUOJA redakcinis kolektyvas. Vyriausias red. —
prof. J. Kaminskas. Rankraščius ir laiškus redakcijai
adresuoti: 403 Stanhope St., Brooklyn 37, N. Y.
TECHNINIS redaktorius — J. Jacyna
VIRŠELIS — J. Mačiūno
SPAUDA — Modus Typesetting, 876 Jamaica Ave.,
Brooklyn 8, N. Y.
ADMINISTRUOJA — J. V. Stilsonas

KAINA

Metams \$2, trejiems metams \$4, užsienietims \$5

DARBO DILEMA: SU LIAUDIM AR SU INTELEKTUALAIS?

KELEIVIO redaktorius:

“Svarbiau eilinis žmogus”

Darbo man patiko Bylaičio straipsnelis, tik truputį mandriai parašytas. Bendrai numeris įdomus — įdomiau sulaužytas, tik kai kurios klišės baisiai atspausotos...

Aš vis prieš tą aukštą stilių, o jo vis dar daug. Kam reikėjo tų poetų pasisakymų apie poeziją? Kas juos skaitys ir kas supras? Nepatinka man ir ilgas Demokratinio Darbo Talkos diskusijų aprašymas. Iš tų ilgai nusitęsusių šipuliukų skaitytojas negaus atsakymo nė į vieną klausimą. Geriau reikėjo tas diskusijas tik trumpai paminėti, o kuriuo nors vienu klausimu išsamiau parašyti.

Dr. Repečka yra užsimojęs apeliuoti į pačius rinktinius intelektualus. Gerai ir jų įtraukti, bet dar svarbiau sudominti eilinį žmogų, ieškantį atsakymų jį varginantiems klausimams. Jei mes pasiliksim tik su keliais intelektualais, kad ir dideliais, ką mes bedarysime? Kaip mes *Darbą* beleisime? *Darbas* turi ne iš karto į padanges pasikelti, bet pamažu kilti su savo skaitytojais.

Bostonas

J. Sonda

‘Eilinis žmogus’: “Man visos valdžios, jei lietuviškos, yra geros”

Darbo išvaizda graži ir patraukli. Pasigendu nuotraukų. Norėčiau matyti viršelį su Lietuvos vaizdais (gali būti darbo žmonių gyvenimas arba nuotykių ūkyje, fabrike ar kitur).

Turinys įdomus, tik, gal kas sakytų, per kairus: bet aš pasakysiu, kai kurie straipsniai mane piktina. Man Lietuva šiuo metu yra *šventas dalykas*, ir bet koks jos kritikavimas yra blogas reiškinys. Išskyrus komunistus, man visos valdžios, jei jos buvo lietuviškos, yra geros. Visi norėjo Lietuvai gero, tik gal ne visi vienu keliu ėjo. Žinoma, tokių asmenų, kurie, valstybei dirbdami, nesiglemžtų ko nors sau, nėra arba, teisingiau, yra labai maža. Daugumoje yra tik didesni ar mažesni veidmainiai, kuriuos sunkiau pastebėti. Žinoma, buvusias klaidas galima kukliai priminti...

Tiesa, yra žurnale gana daug straipsnių, kurie ką nors bešališkai nagrinėja arba puola komunistus ir kitus okupantus — tai net miela skaityti.

Labai daug straipsnių prieš religiją. Žinoma, juose yra daug tiesos, bet nurodoma tik tai, kas juoda. Aš manau, kad žmonių miniai religija yra nepamainomas dalykas ir be jos daugelis išeitų iš vėžių. Tik labai aukštos kultūros žmogus nepavirsta gyvuliu ir be religijos. Kultūringas žmogus, jei pasigeria, vis tiek supranta, jog reikia laikytis ramiai, ir todėl jis

eina namo išsimiegoti; gi paprastas žmogus laikosi ramiai tik dėl to, jog bijo policijos — jei nebijotų, jis virstų gyvuliu.

Melburnas, Australija

P. Urbonas

Irgi ‘eilinis’ žmogus, bet: “Tokios atviros ir drąsios spaudos turime labai mažai”

Darbas, mano nuomone, yra vienas iš geriausių žurnalų: jis man patinka, ir mielai jį skaitau. Labai gaila, kad mažokas ir per retai išeina. Jis turėtų pasirodyti bent kartą į mėnesį. Tokios atviros ir drąsios spaudos turime labai mažai. Atsilygindamas įdedu penkis svarus... Ir linkiu geriausios kloties *Darbo* redakcijai ir Demokratinio Darbo Talkai.

Dažnai paklausiu žmonos, kaip jai patinka šis žurnalas. Sako, patinka, bet, kur liečia kunigus, ji to neskaito...

Auckland, New Zealand

A. Paukštys

SANTARVĖS redakcijos nariai:

I. Ir radikalumas reikalingas”

...*Darbo* pažanga, aišku, džiaugiuosi. Ir radikalumas reikalingas, ir savo lygiu *Darbas* dabar jau, tur būt, konkurentus pralenkęs.

Bostonas

A. Kavolis

Lietuvių Enciklopedijos redakcijos narys: “Konkuruokite su *Aidais*”

Pastarieji *Darbo* numeriai yra turiningi, gyvi, sultingi ir tikrai verti didelio dėmesio.

Labai pagyvinu žurnalą nedideli, bet įvairūs ir įdomūs straipsniai. Tikrai, šia kryptimi pasukę, daug prenumeratorių, nors ir ne iš karto, laimėsite.

Konkuruokite su *Aidais* — tąsyk pradės *Darbą* skaityti ne tik ramesnieji tautininkai, bet ir intelektuališka smalsesnieji katalikai.

Čikaga

Pr. Čepėnas

II. “Kad jūsų žurnalas išsivystytų”

Demokratinio Darbo Talkai jaučiu didelių simpatijų. Norėčiau, kad *Darbo* žurnalas išsivystytų į rimtą sąjūdį. Tai, o ne tremties malūnų kovas, skaitau pagrindiniu kairiųjų uždaviniu.

Aleksandrija, Egiptas

A. J. Greimas

LITERATŪROS LANKŲ redakcijos narys:

“Mobilizuokite jėgas, kurioms priklauso ateitis”

Aš labai džiaugiuosi, kad Jus domina kultūrinės-literatūrinės temos. Firmame š.m. *Darbo* numeryje man ypač patiko jūsų atkreiptas dėmesys į naująją literatūrą kartą, kurią baurauskiškai-railiška reakcija ignoroja ir, kur galėdama, šmeižia